

TRIGONOMETRIJA

1.

Одредити $\sin 15^\circ$, ако се зна да је $\cos 15^\circ = \frac{1}{2}\sqrt{2 + \sqrt{3}}$.

2.

Ако је $\frac{3\sin\alpha - \cos\alpha}{\sin\alpha + 2\cos\alpha} = 1$, одредити $\operatorname{tg}\alpha$.

3. Доказати идентитет $\frac{\sin\alpha}{1 - \cos\alpha} = \frac{1 + \cos\alpha}{\sin\alpha}$ за $\alpha \neq \pi k, k \in \mathbf{Z}$.

4. Упрости израз $\operatorname{tg}\alpha(\cos\alpha - \cos^3\alpha)$.

5. Упрости израз: $\sin^4\alpha - \cos^4\alpha + \sin^2\alpha \cdot \operatorname{ctg}^2\alpha$;

6. Упрости израз:

$$\cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) \sin(\pi - \alpha) - \cos(\pi + \alpha) \sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right);$$

7. Доказати идентitet $\frac{\sin\alpha - 2\sin(\pi - \alpha)}{\cos(\pi + \alpha) - \cos\alpha} = \frac{1}{2} \operatorname{tg}\alpha$.

8. Упрости израз $\frac{\sin 750^\circ \cdot \cos 390^\circ \cdot \operatorname{tg} 1140^\circ}{\operatorname{ctg} 405^\circ \cdot \sin 1860^\circ \cdot \cos 780^\circ}$;

$$\cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \sin\alpha;$$

9. Приманом адисионих теорема докази

10. Провери једнакост $\sin 20^\circ \cos 10^\circ + \cos 20^\circ \sin 10^\circ = \frac{1}{2}$;

11. Упрости израз $\cos \frac{7\pi}{10} \cos \frac{\pi}{5} + \sin \frac{7\pi}{10} \sin \frac{\pi}{5}$;

12. Одредити $\cos(\alpha + \beta)$, ако је $\sin\alpha = \sin\beta = \frac{5}{13}$ и $\alpha \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, $\beta \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$.

13.

Одредити $\sin(\alpha + \beta)$, ако је $\cos\alpha = \cos\beta = -\frac{4}{5}$ и $\alpha \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$, $\beta \in \left(\pi, \frac{3\pi}{2}\right)$.

14. Uprosti izraz	$\sin \alpha \cos 2\alpha + \cos \alpha \sin 2\alpha;$
15. Uprosti izraz	$\sin(\alpha + \beta) - \sin(\alpha - \beta);$
16. Dokaži identitet	$\sin(\alpha + \beta) \sin(\alpha - \beta) = \sin^2 \alpha - \sin^2 \beta;$
17.	Доказати идентитет: $(\sin x + \sin y)^2 + (\cos x + \cos y)^2 = 2 + 2 \cos(x - y).$
18. Dokaži identitet	$\frac{\sin(\alpha + \beta)}{\cos \alpha \cos \beta} = \operatorname{tg} \alpha + \operatorname{tg} \beta.$
19. Pokazati da je	$\cos 2\alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1;$
20. Dokazati	$\sin 2\alpha = \frac{2 \operatorname{tg} \alpha}{1 + \operatorname{tg}^2 \alpha};$
21.	Ако је $\cos 2\alpha = \frac{7}{9}$, израчунати $\sin \alpha$ и $\cos \alpha$, $\alpha \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.
22.	Ако је $\sin \alpha = -\frac{4\sqrt{2}}{9}$ и $\alpha \in \left(\pi, \frac{3\pi}{2}\right)$, одредити $\sin \frac{\alpha}{2}$.
23. Uprosti izraz	$4 \sin \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2} \left(\cos^2 \frac{\alpha}{2} - \sin^2 \frac{\alpha}{2} \right);$
24.	Одредити $\cos \frac{\alpha}{2}$, ако је $\sin \alpha = \frac{4}{5}$ и $\alpha \in \left(-\frac{3\pi}{2}, -\pi\right)$.
25. Proizvod transformisati u razliku	$\sin 5x \sin 3x;$
26. Proizvod transformiši u zbir	$\cos 7x \cos 5x;$
27. Dokaži identitet	$1 + \cos x = 2 \cos^2 \frac{x}{2};$
28. Transformiši u proizvod	$\sin 20^\circ + \cos 50^\circ;$
29. Transformiši u proizvod	$\sin x + \sin 2x + \sin 3x,$
30. Transformiši u proizvod	$4 \sin \alpha + 3 \cos \alpha.$
31. Reši jednačinu	$2 \sin x - \sqrt{3} = 0;$
32. Reši jednačinu	$\sin^2 x + 2 \sin x = 0;$
33. Reši jednačinu	$\cos x - 2 \sin^2 \frac{x}{2} = 0$ у интервалу $(-\pi, 4\pi].$

34. Rešiti jednačinu:

$$\cos \frac{x}{2} = 1 + \cos x;$$

35. Rešiti jednačinu:

$$\frac{\sin x}{1 + \cos x} = \sin \frac{x}{2}.$$

36. Reši jednačinu $2\cos^2 x + 3\cos x - 2 = 0$;

37. Rešiti jednačinu:

$$\sin^4 x - \cos^4 x = \cos x.$$

38. Reši jednačinu $\sqrt{3}\sin x + \cos x = 1$.

39. Reši jednačinu $\cos 4x + 2\cos^2 x = 1$.

40. Reši jednačini $\sin x + \cos x = 1$.

PLANIMETRIJA I STEREOMETRIJA

41. У троуглу ABC је $\alpha = 30^\circ$, $a = \sqrt{2}$, $b = 2$. Наћи остале углове троугла.

42. Нека је у троуглу ABC : $c = 2$, $a : b = \sqrt{7} : 3$ и $\alpha = 60^\circ$. Израчунати странице троугла

Израчунати дужину полупречника описаног круга троугла ABC чије су

странице $AB = 6$ см и $AC = 10$ см, а висина $AD = 5$ см.

44. У једнакокраком трапезу дијагонала d гради са основицом угао α . Доказати да се површина тог трапеза може рачунати по формулама $P = \frac{1}{2}d^2 \sin 2\alpha$.

45. Дат је конвексан четвороугао $ABCD$ чије су странице и дијагонала AC

познате: $AB = 32$, $BC = 34$, $DA = 20$, $AC = 17$. Израчунати угао између

дијагонала.

46. Дијагонале правоугаоника секу се под углом од 60° . Израчунати површину

и обим правоугаоника ако је његова дужа страница $a = 6\sqrt{3}$ см.

47. Правоугаоник и квадрат имају једнаке површине 100 cm^2 . Ако је једна

страница правоугаоника за 2 см краћа од странице квадрата, израчунати обиме

квадрата и правоугаоника.

48. Одредити странице ромба површине 16 cm^2 чији је однос дијагонала

$$d_1 : d_2 = 1 : 2.$$

49. Делтоид се састоји из два једнакокрака троугла чија заједничка основица

износи 40 см, а краци су 25 см, односно 52 см. Израчунати површину делтоида.

50. Израчунати површину трапеза ако су му основице $a = 8$, $b = 4$, а углови на

већој основици 45° и 30° .

51. Бочна ивица правог паралелепипеда је 10 cm, ивице основе су 11 cm и 23 cm, а однос дијагонала основе је 2 : 3. Наћи површине дијагоналних пресека паралелепипеда.
52. Основа пирамиде је правоугаоник страница 6 cm и 8 cm, а све бочне ивице пирамиде су 13 cm. Наћи висину пирамиде.
53. Дата је правилна четворострана пирамида основне ивице $a = 5\sqrt{2}$ и бочне ивице $s = 13$. Израчунати ивицу коцке која је уписана у ту пирамиду тако да се њена четири горња темена налазе на ивицама пирамиде.
54. Ивице квадра осносе се као 1 : 2 : 5, а његова дијагонала дуга је $5\sqrt{6}$ cm. Колика је површина квадра?
55. Површина правилне тростране призме је $P = 20\sqrt{3}$ cm², а основна ивица 4 cm. Наћи висину призме.
56. Ако се свака ивица коцке увећа за 2 cm, запремина коцке се увећава за 98 cm³. Колика је ивица коцке?
57. Израчунати површину и запремину праве четворострane призме чија је основа ромб са дијагоналама $d_1 = 16$ и $d_2 = 12$, а висина једнака основној ивици.
58. Ивица коцке је $a = 2$ cm. Сваку дијагоналу коцке продужимо са обе стране за по 1 cm. Тако добијених осам тачака су темена нове коцке. Колика је њена запремина?
59. Одредити запремину правилне шестостране пирамиде ако је основна ивица дужине $a = 4$, а површина $P = 60\sqrt{3}$.
60. Израчунати површину и запремину правилне тростране пирамиде чија је бочна ивица $s = 10$ cm, а површина омотача $M = 144$ cm².
61. Обим основе ваљка је 12π cm, а висина $H = 1,6$ dm. Израчунати површину и запремину овог ваљка.
62. Наћи запремину ваљка површине 180π cm² ако је разлика висине и полу-пречника основе 3 cm.
63. У правилну четворострану призму уписан је кружни ваљак. Одредити запремину ваљка ако је запремина призме 128 cm³.

64. Нека је површина правог ваљка $P = 112\pi$ и однос полупречника према висини $r : H = 2 : 5$. Израчунати површину омотача и запремину ваљка.
65. Омотач купе је четвртина круга полупречника 4 см. Израчунати површину и запремину купе.
66. Правоугли троугао чије су катете дужине 15 и 20 ротира око своје хипотенузе. Наћи запремину добијеног тела.
67. Израчунати површину и запремину купе ако је њена изводница дужине 20 см, а угао који она заклапа са основом 30° .
68. У праву купу полупречнику основе $r = 5$ см и висине $h = 12$ см уписана је лопта. Наћи запремину лопте.
69. Ако се полупречник сфере повећа за 1 см, њена површина се повећа за $8\pi \text{ cm}^2$. За колико се при томе повећа запремина сфере?
70. Висина правилне четворостране призме је 2 см, а основна ивица је 4 см. Одредити полупречник лопте описане око призме.
- ANALITIČKA GEOMETRIJA
71. Дате су тачка $A(1, 1)$, $B(6, -4)$ и $C(7, 1)$. Одредити координате тачке D која дели дуж AB у односу 2 : 3, а затим наћи координате тачке E која полови дуж CD .
72. Дуж AB подељена је на пет једнаких делова. Одредити координате деобних тачака ако је $A(3, 2)$, $B(15, 6)$.
73. Одредити тачке пресека праве $2x - 3y + 12 = 0$ са координатним осама.
74. Одредити једначину праве која садржи тачку $A(2, -1)$, а са позитивним смером осе Ox гради угао $\varphi = \frac{\pi}{6}$.
75. Наћи коефицијент правца k и одсечак p на Oy оси праве која пролази кроз тачке $A(2, -8)$ и $B(-1, 7)$.
76. За које вредности реалних параметара p и q права чија је једначина $(p+q-1)x + (2p+3q)y + p + 2 = 0$ паралелна оси Ox , а на оси Oy одсеца одсечак -2 .
77. Написати једначину праве која пролази кроз тачке A и B ако је: а) $A(-1, 1)$, $B(2, 4)$;
78. Одредити једначине правих које пролазе кроз тачку $A(-1, 3)$ и на координатним осама одсецају једнаке одсечке.
79. Наћи једначину праве која пролази кроз тачку $A(2, 3)$ и има коефицијент правца $k = 3$;
80. Одредити једначину праве која садржи тачку $M(2, -1)$ и гради са x -осом угао два пута већи него права $y = \frac{1}{3}x + \frac{4}{3}$.
81. Одредити једначину праве која садржи тачку A и нормална је на правој p , ако је: $A(1, 3)$, $p: 3x - 5y + 7 = 0$;

82. Дат је троугао ABC : $A(-1, -1)$, $B(4, 2)$, $C(2, 5)$. Написати једначине висина овог троугла.
83. Одредити m тако да је права $y = mx + 5$ удаљена од координатног почетка за $d = \sqrt{5}$.
84. Написати једначину праве која садржи тачку $P(-2, 1)$ и њено растојање од тачке $A(3, 1)$ једнако је 4.
85. Одредити једначину праве која садржи тачку $M(-3, 1)$ и њено одстојање од тачке $N(1, 3)$ је $d = \sqrt{2}$.
86. Одредити све вредности реалног параметра a тако да права $ax + 2y = 8$ сече праву $2x - y + 3 = 0$ под углом од: 45°
87. Написати једначину круга који пролази кроз тачку $A(9, -5)$ а центар му се налази у пресеку правих $2x + y - 15 = 0$ и $x - 3y + 17 = 0$.
88. Одредити једначину круга концентричног кругу $x^2 + y^2 - 4x - 4y = 8$ са полу пречником већим за 1.
89. Написати једначину круга полупречника $r = 3$ који додирује обе координатне осе у првом квадранту.
90. Написати једначину пресечне тачке датог круга и дате праве: $x^2 + y^2 = 41$, $y - x = 1$
91. Написати једначине тангенти круга k које су паралелне правој l , ако је:
 $k: x^2 + y^2 = 5$, $l: 2x - y + 1 = 0$.
92. За које вредности параметра n права $y = 2x + n$ сече круг $x^2 + y^2 + 2x - 4y - 10 = 0$.
93. Дата је елипса $4x^2 + 9y^2 = 36$. Одредити ексцентрицитет, параметар и једначине директриса.
94. Одредити пресечне тачке праве и елипсе: $2x - 5y = 0$, $24x^2 + 30y^2 = 720$;
95. Написати једначину четвороугла чија два темена леже у жижама елипсе $x^2 + 5y^2 = 20$, а друга два се поклапају са крајевима мале осе.
96. Одредити коефицијенте a^2 и b^2 у једначини хиперболе $b^2x^2 - a^2y^2 = a^2b^2$, ако та хипербола садржи тачке: $M_1(2, 3)$, $M_2(7, 12)$.
97. Написати једначину хиперболе чији је параметар $2p = 32$ и линеарни ексцентрицитет $c = 15$.
98. Написати једначину директрисе параболе: $y^2 = 24x$;
99. Дата је парабола $y^2 = 3x$ и права p : $3x + 5y + 1 = 0$. Одредити једначину праве p која садржи фокус F параболе и нормална је на правој p .
100. Написати једначину тангенте параболе $y^2 = 8x$ која садржи тачку: $P(5, -7)$;